

ВТОРО СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ“
Монтана, ул. „Цар Иван Александър“ № 35,
тел. 096-305698, 302452, факс 096-305698
e-mail: info-1201004@edu.mon.bg, www.vtoro-montana.com

УТВЪРДИЛ:

Елка Станева
Директор на Второ СУ „Н. Й. Вапцаров“
Заповед РД-13-1371/05.09.2024 г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по история и цивилизации

ИУЧ

IV а, б, в клас

за учебната 2024-2025 година

хорариум: 0,5/17 часа
/седмичен/ годишен/

Изготвил:
/ Николай Стефанов /

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО ЧОВЕКЪТ И ОБЩЕСТВОТО В 4 КЛАС

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ИУЧ

Учебната програма за избираемите учебни часове по човекът и обществото за 4. клас е съставена в пълно съответствие с изискванията на учебната програма по човекът и обществото за общообразователна подготовка и е съобразена с равнището на знанията и уменията на четвъртокласниците. Поради интегралния характер на учебния предмет в нея са включени елементи от трите области на знанието – общество, природа и минало. Предложени са редица от дейностите за придобиване на ключовите компетентности, както и междупредметни връзки, като най-осезаема е връзката с български език и литература и изобразително изкуство. Възможни са различни методически решения за постигане на очакваните резултати от обучението по всяка от темите.

Предвидено е програмата за избираемите учебни часове по човекът и обществото в 4. клас да се реализира в 18 учебни часа по 0,5 час седмично.

II. ЦЕЛИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Целите на учебната програма за избираеми учебни часове по човекът и обществото в 4. клас са:

- разширяване и задълбочаване на знанията от темите, включени в учебната програма за 4. клас (общообразователна подготовка);
- разширяване и задълбочаване на формирането на съвременни ключови компетентности;
- разширяване на уменията за учене, за развитие на четивната и функционалната грамотност, за общуване и за развитие на интелектуалните качества на четвъртокласниците;
- подготовка за участие в олимпиадата „Знам и мога“ и други регионални и национални състезания.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО ЧОВЕКЪТ И ОБЩЕСТВОТО ЗА 4. КЛАС

№	Т Е М А
БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПА	
1.	МОЯТА РОДИНА БЪЛГАРИЯ – СТРАНА НА СВЕТОВЕН КРЪСТОПЪТ
ПРИРОДНИТЕ ОБЛАСТИ В БЪЛГАРИЯ	
БОГАТСТВОТА НА БЪЛГАРИЯ – ПРИРОДА И ХОРА	
2.	ПРИРОДАТА, ЖИВОТЪТ И ТРУДЪТ НА ХОРАТА В ДУНАВСКАТА РАВНИНА
3.	ПРИРОДАТА, ЖИВОТЪТ И ТРУДЪТ НА ХОРАТА В СТАРОПЛАНИНСКАТА ОБЛАСТ
4.	ПРИРОДАТА, ЖИВОТЪТ И ТРУДЪТ НА ХОРАТА В ПРЕХОДНАТА ОБЛАСТ

5.	АЗ СРАВНЯВАМ ДУНАВСКАТА РАВНИНА С ГОРНОТРАКИЙСКАТА НИЗИНА
6.	ПРИРОДАТА, ЖИВОТЪТ И ТРУДЪТ НА ХОРАТА В РИЛО-РОДОПСКАТА ОБЛАСТ
7.	ПРИРОДАТА, ЖИВОТЪТ И ТРУДЪТ НА ХОРАТА В ЧЕРНОМОРСКОТО КРАЙБРЕВИЕ
8.	ГРАДОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ
9.	ОБОБЩЕНИЕ – ПРОВЕРИ САМ НАУЧЕНОТО
10.	БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА СЛЕД ОСВОБОЖДЕНИЕТО (ДО КРАЯ НА XIX ВЕК) БЪЛГАРИЯ И БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО ПРЕЗ XX ВЕК
10.	ВЪЗСТАНОВЕНА БЪЛГАРИЯ
11.	СЪЕДИНЕНИЕТО ПРАВИ СИЛАТА
12.	БЪЛГАРСКОТО ЦАРСТВО ДО СРЕДАТА НА XIX ВЕК
13.	БЪЛГАРИЯ ПРИ КОМУНИСТИЧЕСКОТО УПРАВЛЕНИЕ. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА
14.	ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПЪТ НА БЪЛГАРИЯ БЪЛГАРСКИ ПРИНОС СОФИЯ – СЪВРЕМЕННА СТОЛИЦА
14.	БЪЛГАРИЯ В ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА
15.	ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
16.	БОГАТСТВОТО НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА
17.	СОФИЯ – НАШАТА СТОЛИЦА
18.	ОБОБЩЕНИЕ – ПРОВЕРИ САМ НАУЧЕНОТО

ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
за избираеми учебни часове по *Човекът и обществото* за 4. клас

18 седмици x 1 час = 18 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи на работа	Забележка
1	2	3	4	5	6
1	1	Моята родина България – страна на световен кръстопът	<ul style="list-style-type: none"> Ориентира се по географската карта за местоположението на България на Балканския полуостров. Разбира значението на географското положение на България за нейното развитие. Илюстрира с примери връзките на България и света. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с географска карта и развитие на пространственото мислене; Работа с таблица, насочена към развитието на пространственото мислене; Работа с таблица, насочена към развитие на математическата грамотност; Нанасяне на условни знаци върху картата; Работа с текст – четене с разбиране и развитие на аналитичното мислене. Извършване на проучване, свързано с географската карта на България и насочено към развитие на функционалната грамотност. 	

2	2	Дунавската равнина – природата, животът и трудът на хората	<ul style="list-style-type: none"> Изброява природните области в България – Дунавска равнина. Определя с помощта на картата местоположението на Дунавската равнина и значението му за живота на хората. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в Дунавската равнина. Дава примери за основните стопански дейности в Дунавската равнина. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с текст – четене с разбиране и развитие на аналитичното мислене; Работа с таблица, насочена към развитие на математическата грамотност; Работа с географска карта и развитие на пространственото мислене; Създаване на материален продукт – карта на разпространението на най-отглежданите култури (зърнени и технически) по групи. 	
3	3	Старопланинската област – природата, животът и трудът на хората	<ul style="list-style-type: none"> Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област. Определя с помощта на картата местоположението на Старопланинската област и значението му за живота на хората. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в Старопланинската област. Дава примери за основните стопански дейности в Старопланинската област. Назовава защитени територии и обекти в Старопланинската област. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с географската карта за формиране на пространствени представи; Работа с текст – четене с разбиране и развитие на аналитичното мислене; Решаване на казус с предоставени възможни отговори и аргументиране на избор; Работа с текст, насочена към развитие на функционалната грамотност. 	

4	4	<p>Преходната област – природата, животът и трудът на хората</p>	<ul style="list-style-type: none"> Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област, Преходна област. Определя с помощта на картата местоположението на Преходната област и значението му за живота на хората. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в Преходната област. Дава примери за основните стопански дейности в Преходната област. Назовава защитени територии и обекти в Преходната област. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с линията на времето в географски контекст; Работа с текст – четене с разбиране; Работа със специализиране географска карта (на земетресенията в България) за развитие на пространствените представи; Работа по групи за развитие на умения за сътрудничество, съвместна творческа дейност и оценъчни умения.
5	5	<p>Аз сравнявам Дунавската равнина с Горнотракийската низина</p>	<ul style="list-style-type: none"> Определя с помощта на картата местоположението на Дунавската равнина и Преходната област и значението им за живота на хората като ги сравнява. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в Дунавската равнина и Преходната област. Дава примери за основните стопански дейности в Дунавската равнина и Преходната област като ги сравнява. Назовава защитени територии и обекти в Дунавската равнина и Преходната област като ги сравнява. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с текст за развитие на аналитично и мислене и формиране на умения как се сравняват две природни области.

6	6	Рило-Родопската област – природата, животът и трудът на хората	<ul style="list-style-type: none"> Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска, Преходна област и Рило-Родопска област. С помощта на картата определя местоположението на Рило-Родопската област и значението му за живота на хората. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в Рило-Родопската област. Дава примери за основните стопански дейности в Рило-Родопската област. Назовава защитени територии и обекти в Рило-Родопската област. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с географската карта за формиране на пространствени представи; Работа с текст – четене с разбиране и развитие на аналитичното мислене; Изпълнение на индивидуални задачи, насочени към развитие на функционална грамотност. 	
7	7	Черноморското крайбрежие – природата, животът и трудът на хората	<ul style="list-style-type: none"> Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска, Преходна област, Рило-Родопска област, Черноморско крайбрежие. Определя с помощта на картата местоположението на Черноморското крайбрежие и значението му за живота на хората. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти в Черноморското крайбрежие. Дава примери за основните стопански дейности в Черноморското крайбрежие. Назовава защитени територии и обекти в Черноморското крайбрежие. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с географската карта за формиране на пространствени представи; Работа с текст – четене с разбиране и развитие на аналитичното мислене; Изпълнение на индивидуални задачи, насочени към развитие на функционална грамотност. 	
8	8	Градовете в България	<ul style="list-style-type: none"> Ориентира се по карта за най-големите селища в различни природни области в България. 	<ul style="list-style-type: none"> Работа с географската карта за ориентиране в географското пространство на България; Проучване на географската карта. 	